

אוסף סיפורים "תקצג"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתמצאו בתרגום של ווארד.

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד – סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש – כרך ראשון על חומש בראשית

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

אהבת אשר (גליון קבלת שבת; אמונה שלמה)

כבר בתחילת השנה הראשונה בישיבה הגדולה, בלט אשר בבדידותו החברתית. למעשה, כשנדרשו אנשי הצוות לתת הסבר לתופעה, אף לא אחד מהם ידע להגדיר בדיוק את הסיבה שבשלה מתרחקים ממנו הבחורים. אחד ניסה לתלות את האשמה בעובדה שאחד מהוריו אינו מתפקד, מצב שהותיר צלקות נפשיות בילדים. השני העלה אפשרות שכנראה חזותו החיצונית הלא מטופחת של אשר היא זו הגורמת לסובביו לחפש חברים אחרים, והשלישי היה סבור כי דווקא מזגו החם של אשר אשם במצב שנוצר מאחר שהוא נוטה להתפרץ ולהתרגז על שטויות. בפנימייה, לעומת זאת, במקום בו יותר מכל מקום אחר, משתקף מצבו החברתי של בחור, הצליח אשר איכשהו להיות משובץ עם הבחורים מהשורה, בעיקר בשל העובדה שבתחילת השנה, עם כניסת הבחורים לישיבה, שובצו בחדרים בשיטת 'כל הקודם זוכה', כך שהחדרים נתפסו באקראי ללא ידיעה מוקדמת מי יזכה להיות שכן של מי.

כל זאת היה נכון עד לתחילת זמן החורף. בישיבת צוות שערכו מנהלי הישיבה, הוחלט לערוך 'סלט' מהיר בשיבוץ החדרים של בחורי שיעור א' מסיבות מספר. למעט חדר אחד שבו מחליטה ההנהלה, מסיבות השמורות עימה, מי יהיו דייריו, תינתן האפשרות לשאר הבחורים לבחור את חבריהם לחדר לפי סדר העדיפות שלהם, ללא התחייבות מצד ההנהלה למלא אחר כל הדרישות. כרזה גדולה שנתלתה על לוח המודעות בישרה לבחורים על ההחלטה. כמובן, כמו בכל עניין, גם כאן היו תומכים נלהבים לצד חששנים ושמרניים. הבחורים התבקשו, על פי המודעה, להעביר לחדר המשגיח פתקים שבהם רשומים שמות של שלושה בחורים שאותם הם רוצים שכנים לחדר עד סוף שיעור ג'.

הבחורים שכבר למדו להכיר זה את זה, לא היססו, ועד מהרה הגישו לחדר המשגיח את הפתקים המבוקשים. המהדרין מהם דאגו להוסיף בפתקה שורה רביעית וחמישית, שבה היו

רשומים שמות בחורים שנמצאים בסדר עדיפות בדרגה ב', במקרה שבקשתם המקורית תושב ריקם.

המשגיח לא הופתע לגלות שבחור או שניים מופיעים כ'בחורים המבוקשים' כמעט אצל כל בחורי השיעור, אולם לא היתה לו כל סיבה להילחץ מכך, הן הובהר במודעה באותיות בולטות כי ההנהלה אינה מתחייבת למלא אחר כל הדרישות, בעיקר בשל העובדה שהדבר לא ניתן מבחינה מציאותית. מרפרוף קצר על פני הפתקים גילה המשגיח את מה שכבר היה ידוע לו ולאנשי הצוות זמן רב קודם לכן: שמו של אשר לא הופיע באף אחד מכל שלושים הפתקים שהיו מונחים לפניו. לא רק זה, אלא היו בחורים שדאגו להוציא כל ספק מליבות המשבצים וראו הכרח להוסיף 'רשימה שחורה' של בחור או שניים שאותם לא רצו כשכנים לחדר. מיותר לציין שבכל ה'רשימות השחורות' דווקא כן כיבב שמו של אשר. שכניו הנוכחיים של אשר אף דאגו להוסיף ולכתוב שהיות שהם מתגוררים לא רחוק מהישיבה, יעדיפו לישון בבית אם לא תהיה ברירה...

למעט אנחה עמוקה לא הצליח המשגיח להגיב לנוכח המציאות העגומה. שיחותיו עם הבחורים על גודל מעלת אהבת ישראל וחינוכם למידות טובות, לא באו לצערו לביטוי ברשימות שהגישו. לגודל כאבו, אף מאמציהם של אנשי הצוות בישיבה לסייע לאשר להתקבל לחברה, העלו חרס. בשעת ההכנות לשינה של אותו ערב תפס את נושא השיחה המרכזי בין הבחורים, איך לא, עניין ה'סלט' בפנימייה האמור להתקיים בימים הקרובים. יצר הסקרנות הטבעי של רבים מהבחורים לא שלט בעצמו, והם נגררו לשאלות ילדותיות כמו 'מה כתבת בפתק?' ובסגנון האמור. מאותן שיחות למדו הבחורים לראשונה לדעת עד כמה אף לא אחד מביניהם מוכן להיות השכן בחדר שבו ישובץ אשר. הם לא יכלו לא לרחם עליו על שהגיע למצב כה אומלל, אך רבים מן הסרבנים, בעיקר אלה שהיו עד כה שכניו לחדר, ידעו גם לטעון שהאשם הבלעדי הנו הקרבן עצמו.

המשגיח רצה לברר מקרוב האם אכן 'הכצעקתה', ולא ניתן לשהות עם אשר בחדר אחד, או שמא ניתן בצורה כזו או אחרת לטפל בבעיה לשביעות רצון כולם, קרא לחדרו לחלק מן הבחורים שהוסיפו את אשר ב'רשימתם השחורה' בפתקיהם כדי לשמוע מקרוב מה קורה.

הטענות על אשר מצד חבריו לחדר ומצד בחורים שהזדמנו לאותו חדר פה ושם הצטברו עד מהרה לתיק עבה ולא מרשים. אחד טען ש"הכביסה שלו זרוקה תמיד על הרצפה!". שני הוסיף ש"נטילת הידיים שלו בבוקר עושה בוץ באופן קבוע!" שלישי היה ישיר יותר ומחה על כך ש"אשר מזיע תמיד, ולמרות זאת הוא אינו מחליף בגדים במידה מספקת, והתוצאה 'מרחפת' באוויר!"

אשר לא היה חרש או טיפש. כבר כשראה את המודעה החגיגית תלויה בפרוזדור, הבין את הצרה המתרגשת לבוא עליו. בהמשך, כשראה לא פעם ולא פעמיים איך הבחורים משתתקים כשהתקרב להתקהלות מצויה, הבין שבשלו הסער. כשהוא נאבק בדמעותיו, מיהר אשר אל חדר המשגיח. הוא חייב לפרוק לפניו את הסבל הרב העובר עליו, המלווה אותו עוד משנות ילדותו ומי יודע עד מתי.

אשר לא היה היחיד שמיהר לחדר המשגית. במקביל אליו, בדיוק באותו רגע מיהר בחזרה נוסף, לוי שמו, לשוחח עם המשגית בארבע עיניים. שני הבחורים נפגשו בחדר ההמתנה של המשגית, מתוחים וסוערים. אשר לא היה צריך לנחש מה לוי עומד למסור למשגית. החיישנים הנחותים שלו כבר עשו בשבילו את המלאכה וצבעו בצבעים קודרים את השיחה שתתבצע בעוד דקות ספורות בין לוי למשגית, שיחה שבה יאמר לוי כי שכח להוסיף בפתק שהוא לא מוכן לישון איתו בחדר אחד.

"אני הגעתי ראשון!" נזעק אשר אל מול לוי שעשה סימנים שברצונו לעקוף אותו ולהיכנס לפניו. מתנכלים לו כאן די והותר, אז לפחות שלא יגזלו ממנו את זכויותיו האחרונות. "נכון מאוד", הסכים איתו לוי, "אבל אני בא בעניין דחוף מאוד, בבקשה ממך, תן לי להיכנס לפניך!" אשר, אשר כבר הגיע למסקנה ששיחתו של לוי עם המשגית לא תשנה את מצבו כי מצבו אבוד בלאו הכי, הסכים לוותר.

לוי, שהיה נוכח כמה דקות קודם לכן בשיחה ערנית שנסבה על השיבוץ החדש בפנימיה, ועל כך שכולם לא רוצים את אשר בחדרם, החליט שהוא הולך לקיים את דברי המשנה באבות "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש". הוא לא היה צריך יותר מאשר לדמיין לעצמו את אשר המסכן מגיע למצב שעליו לישון לבד בחדר, בודד בין ארבעה קירות, כאשר בחדרים הסמוכים ישנים להם שלושה או ארבעה בחורים בכל חדר, מצחקקים ועליזים. התמונה הזו קרעה את ליבו של לוי והביאה אותו לעשות מעשה. הוא יהיה זה שיגש בראש מורם לחדר המשגית ויצהיר: "אני מסכים לישון עם אשר!"

לוי לא חשב לעשות סוד מהעניין, וכבר באותו רגע הוא הודיע את החלטתו לחבורה התוססת. ההודעה הדרמטית שהנחית לוי על השולחן בקול החלטי ונחוש, השתיקה את כולם באחת וגרמה להם לחשוב שמא נשתבשה דעתו. למען האמת, מספר בחורים העריכו את האומץ שלו בצעד שהוא מתכוון לעשות וקינאו בו על כך. אולם כמו תמיד, כשמישהו מגיע עם רצון טוב, מגיעים אלה שמנסים לצנן כל תעוזה, וגם כאן מיהרו הם לשלוף כלפיו את 'נשק יום הדין' בכוונה להניאו מרעיונותיו: "לוי, רק תזכור שזה עלול להזיק לך בשידוכים!" כשלווי ניסה לערער על הקביעה מיהרו להוכיח לו את צדקתם: "כדאי שתדע שכשרוצים לברר פרטים על מישהו, מבררים מי ישן איתו בחדר, גם בשביל לברר אצלו עליך, אך בעיקר כדי לדעת עליך הכל בשיטת 'אמור לי מי הם חבריך, ואומר לך מי אתה', לכן עדיף שלא נפרט בקול מה יקרה אם יתברר לאותם מתעניינים כי הבחור שאיתו ישנת בחדר כל השנים היה אשר..."

ברגע הראשון לאחר ששמע לוי את טענת המחץ, יצאה לו הרוח מהמפרשים. הוא הרי מכיר את עצמו היטב, אותו ואת חסרונותיו הגלויים והנסתרים, ויודע שאין לו צורך לרכוש 'סנגורים' נוספים להצלחה בשידוכים בדמות חבר כמו אשר. הוא כמעט מחליט לסגת, אבל אז שוב צפה ועולה מול עיניו התמונה הנוגעת ללב של אשר האומלל, יושב לבד בחדר, עצוב ודומע על מצבו

מעורר הרחמים. לוי קם והחליט לעמוד בהחלטתו, יהיה מה שיהיה. הוא הולך לעשות מצווה גדולה, ותמיד חונך על כך שממצווה לא מפסידים.

לפני שיתחרט שוב, או שמישהו יצליח להורידו מהחלטתו, הוא ממחר לחדר המשגיה. שם הוא פוגש, כאמור, את אשר שניאות לפנות לו את תורו. התור מגיע ולוי נכנס בדריכות אל חדר המשגיה, מתיישב על הכסא ומטיל את הפצצה: "אני מעוניין לישון עם אשר בחדר אחד!" המשגיה נותן הצצה חטופה בפניו של לוי כדי לבדוק שאינו חומד לו לצון ונפנה לחפש את הפתקה שכתב לוי. הפתק נמצא, והמשגיה מקריא מתוכו את שלושת הבחורים הנבחרים: "גדליה אברמסון", "שמריהו אורשטיין", "יעקב לויצקי". "למה לא כתבת כאן את שמו של אשר?" שואל המשגיה את לוי, וכאן מתחיל לוי לגלול את כל ההתרחשות עד להחלטתו לעשות מעשה נועז כדי לחלץ את אשר מהבושה הנוראה. המשגיה שאב קורת רוח מהמעשה הנאצל והאמיץ של לוי נטל על עצמו ובירך אותו בלבביות בהצלחה רבה. לוי יוצא בפנים אדומות מהתרגשות, ואשר נכנס אחריו. הדלת עוד לא מספיקה להיסגר, ומעיניו של אשר פורץ אשד של דמעות רותחות... הוא מתבקש לשבת על כיסא, לשנות כוס מים ולהירגע. כשהוא פוקח את עיניו, הוא נתקל בעיניו המחייכות של המשגיה. "אני יודע הכול, אשר, אבל אתה לא צריך לדאוג; לוי מעוניין לישון איתך בחדר"...

למעלה משנתיים חולפות. הבחורים מאותו השיעור מתחילים להתארס בקצב מהיר, ובמקביל מתחיל לוי לחשוש לעתידו. עתיד שאותו יתכן והקריב בגלל שהות עם אשר באותו חדר. אותו בחור שהזהיר אותו שעתו, כבר התארס בשעה טובה, ולוי לא יכול להישיר אליו מבט. ההמתנה לא התארכה; גם אצל לוי שתו 'לחיים' במזל טוב. אירוסיו הפכו לשיחת היום בישיבה ומחוצה לה; לוי זכה להשתדך עם בת הגונה ששמה הלך לפניו, ממשפחה טובה ומכובדת ביותר. המתפלא הראשי היה לא אחר מאשר החתן עצמו. הוא החליט שלאחר האירוסין הוא לא מתאפק ושואל את המחנות הנכבד שלו בצורה ישירה: "מה מצאת בי?" התשובה של המחנות שיתקה את החתן רגעים ארוכים: "כשביררתי אצל המשגיה עליך, הוא סיפר לי את הסיפור ההוא שקרה לפני שנתיים, שהסכמת מרצונך לישון עם חבר שהחברה סירבה לקבלו כבחור מן המניין. לא הייתי צריך לברר עוד מאום..."!

ביטחו בה'

כשהנאצים ימ"ש התקדמו לתוך מדינות פולין וליטא, כל היהודים התחילו לברוח למדינות מרוחקות יותר ... המשפחה של הרב מברסק רצו גם הם לברוח, אבל הם שאלו את הרב וחיכו להכרעתו ... אחרי שהוא שקל בדעתו הגדולה את העניין מצד אחד להשתדלות ומצד שני לבטחון בבורא עולם, הוא החליט שעליהם לברוח ליער הסמוך... אבל הוא הזהיר אותם שלא יקחו שום מאכל או מזון! ללכת רק עם האמונה שאין עוד מלבדו!

המשפחה הגדולה נכנסה לתוך היער עם תינוקות וילדים, כשאין בידיהם אפילו פרוסת לחם אחת ... אחרי כמה שעות שהם הולכים בתוך עבותות היער, הופיע מולם יהודי עם שתי סלים גדולים, מלאים במיני מטעמים משובחים ... הוא שאל אותם: "אכלתם כבר היום?" ענו לו המשפחה: "לא, טרם." ... הראה להם היהודי את כל תכולת הסלים, וסיפר להם שהוא היה אמור לערוך היום חתונה ... הוא הזמין את כל המצרכים בשביל הסעודה, אבל בשל המצב עם המלחמה, החתונה נדחתה למועד בלתי ידוע ... ממילא נשארו כל המצרכים לאין דורש, וחבל להשליך את הכל לאשפה, ולכן הוא לוקח את כל המצרכים עמו לחלקם לכל עוברי הדרכים הרעבים". אם אתם רוצים, הרי שלכם לפניכם", אמר היהודי.

הרב מבריסק בירר את כשרות המאכלים, ולאחר שהתברר שהכל בתכלית ההידור, הוא נתן את אישורו וכולם אכלו כסעודת מלכים ושוב פעם הרב מבריסק הזהיר: "לא להשאיר שום דבר מהמאכלים למחרת... צריך לבטוח בה' שיספק לנו את כל צרכנו מחר, בדיוק כפי שסיפק לנו היום!". והמשפחה ממשיכה הלאה אל תוך היער ... למחרת, שוב הופיע אדם עם סלי מזון, בדיוק אותו סיפור. סעודת חתונה שנדחתה, היה שם הכל, חוץ מדבר אחד... לא היה קינוח! אף אחד לא היה מוטרד מכך שחסר קינוח, מלבד הרב מבריסק בעצמו. הוא היה מאוד מוטרד... ויהי הדבר לפלא! נעמד הרב מבריסק על רגליו ושאל בכובד ראש: "מישהו השאיר מהסעודה של אתמול משהו?" כולם נשתתקו. הוא חזר על השאלה: "מי השאיר אתמול מהאוכל?" אחד הילדים הקטנים הודה שהוא השאיר לעצמו קינוח ... אמר להם הרב: "ראו את השגחת השי"ת, בגלל שהילד שמר קינוח, לא קיבלנו היום קינוח." ... כמה שנשענים עליו יותר בבטחון, כך הוא משפיע עלינו ברוב טובו!.

גנב שכזה... (יקותיאל יהודה גנזל)

שעת ערביים של בין הזמנים. גיסי, בחור חשוב בשנות הישיבה גדולה, שקפץ לבקר, ישב במרפסת עם גמרא. מתכוון לזמן חורף. ובינתיים, אחד השכנים, אברך ליטאי בר אוריין מחייג אליי ומבקש להיכנס אצלי הביתה, כדי לסדר משהו בצינור של המזגן. 'אני לא בבית', אני משיב לו, 'גיסי שם. תדפוק בדלת ותיכנס'.

הוא נקש על הדלת. הבחור ששקוע היה בתלמודו במרפסת לא שמע. השכן פתח ונכנס. הוא הרי מתואם עם 'בעל הבית'.

"גנב!" זה הדבר הראשון (וההגייוני מאד) שעלה במוחו של הבחור, כשראה מישהו מסתובב בתוך הבית. בחור אמיץ הוא. לא חת משום דבר. הוא נכנס פנימה, מוכן להתעמת אתו. "מה אתה מחפש כאן?! עוף מכאן הרגע או שאני מוציא אותך!" הוא צעק עליו. השכן הלבין כסיד, ניסה לגמגם משהו ש'גנזל אמר לו' (לא היה לו מושג מי הבחור ומה הוא קשור אליי). ההסבר כנראה

לא היה מספק. והבחור נהג כמו שצריך: לא ייתן לאף אחד לפלוש פנימה. זה נגמר אחרי שההוא יצא והורחק מהבית - - -

באותה הדקה קיבלתי שתי שיחות טלפון. משכן מבוהל שנזרק ומבחור אמיץ שזרק, כל אחד רצה לעדכן. הבנתי מהר מאוד מה התרחש. בדקות שלאחר מכן השניים לחצו ידיים וצחקו צחוק בלתי נגמר על הסיטואציה.

התובנה היתה שקופה ומהדהדת מדי: אילו היה הבחור יודע מראש שמדובר בשכן שנכנס באישור והוא נשלח בתיאום מלא של 'בעל הבית' – הכל היה נראה אחרת. הוא היה יודע כיצד להתנהל אתו.

בחיים אנחנו פוגשים לא מעט ניסיונות וקשיים, אתגרים וכאבים. הרבה פעמים אנחנו לא יודעים איך להתמודד, מנסים לתפוס מקל ולהבריא את הקושי. לו רק היינו מתבוננים ומבינים ש'בעל הבית' – בעל הבירה' יתברך ויתעלה הוא זה ששלח אותם עם מחשבה מדויקת ושליחות נכונה. היינו מתמודדים אחרת.

האישה ששמרה פסח שנה שלימה (מפי הרב חיים נתן היילפרין, מנטשסטר) [אספקלריא, גיליון 338]

"בשעה שעלו רבבות אלפי ישראל מרוסי' לארצנו הקדושה לפי שלשים שנה בערך, היו מוכרחים הבתי דינים לברר כי אמנם יהודים הם. והנה ביום מן הימים הגיע מישהו בן מ"ב שנים לבית דינו של הרב הראשי הגאון ר' ישראל מאיר לאו שליט"א שהיה אז הראב"ד של תלאביב יצ"ו, ואומר שהוא יהודי. היה לו שתי עדים הראשון שהעיד שהיה במעמד הברית של אותו יהודי, ועוד מישהו שמכיר האמא שלו וידוע בבירור שהיא יהודית.

לא באתי להעמיק בחלק ההלכה של צירוף העדויות רק למסור לכם הסיפור הנורא, נבוא ונשמע איך שיהודי יכול להעיד שהאמא היא יהודית במקום ובזמן ששמירת התורה והמצוות היה מתוך סגר של שבעים שנה ברוסי באופן שלא היה שייך להמון עם ללמוד וללמד כלל וכלל.

האשה הזאת היתה חילונית וכמובן אונס רחמנא פטרה והיתה מנהלת בבית חולים במוסקבה, מעמד מכובדת שקיבלה כל יום שתי סיגריות. אחת היא עישנה, והשני שמרה ונתנה הסיגריה מתחת למזרון שלה. ככה עשתה כל יום, אחת עישנה ואחת שמרה, ו"פרוטה פרוטה מצטרפת עד שלסוף שנה היתה לה שס"ה סיגריות יחד במקום משומר.

לאחרי פורים כל שנה היתה קורא ליהודי הזה, שבא להעיד לפני הרב לאו שליט"א, ואמרה לו מה שנאספה, וביקשה ממנו למכור אותם ב"שוק השחור". עבור מה? עבור משהו מאוד יקר וחשוב, קמח! קמח לאפיית מצות.

הרב לאו שומע ומתחיל לבכות, השגה של יהודית שלא יודעת כמעט כלום משמירת תורה ומצוות, ושואל האם האמא עוד בחיים? ומתוך התרגשות עונה שכן. הראב"ד רוצה לדבר עמה בטלפון, היא חיה ברוסי' ומתקשר אליה לוודא שהכל נכון ואמיתי. היא מאשרת הסיפור שהכל כמו שסיפר.

הרב לאו מסיים: אתם יודעים החילוק שיש ביני לבינה? אני שומר פסח פעם בשנה, ואילו האמא שלך שומרת פסח במשך כל השנה."

העיכוב II (הרה"ח ר' שבתי סלביצקי)

שמעתי השבוע סיפור מרגש מאוד.

אלישיב צדק, יהודי פשוט שגר במודיעין ועובד במוסך בפתח תקווה, נסע יום אחד לעבודה בכביש 471. לפניו הייתה שורה ארוכה של מכוניות שהמתינו לפנייה, והוא הרגיש דחף חזק לעקוף את כולם ולהגיע מהר יותר. אבל משהו עצר אותו: לא, זה לא יפה. זה לא צודק. אני אמתין כמו כולם.

ופתאום, ממש ברגע האחרון, מכונית טויוטה קטנה חתכה אותו. הוא חשש מהתנגשות, עצר, ונתן לה להיכנס. והכעס עלה בו: איך עושים דבר כזה?! למה אנשים לא יכולים להתנהג כמו בני אדם?! הוא המשיך לנסוע, ואחרי כמה דקות ראה את אותה מכונית עומדת בצד הדרך. אולי הוא צריך עזרה? אבל הכעס עדיין רתח בו. ואז משהו קרה בתוכו. הוא שאל את עצמו: רגע, למה אני כועס? מה אני באמת צריך לעשות כאן? אולי זו שליחות?

הוא פנה אל הקב"ה ואמר: יש לי חבר טוב שהוא ואשתו מצפים לילד כבר יותר מחמש שנים. הם עשו הכל ללא הועיל. ריבוננו של עולם, אני מוותר על הכעס שלי, אני יוצא לעזור – תן להם ילד.

הוא ניגש למכונית. ראה שם אחות מבית הרפואה ביילינסון, שהתנצלה: "סליחה שחתכתי אותך ככה, אבל נסעתי בדחיפות לאשה שאינה חשה בטוב, וכעת התעוררה תקלה במכונית". אלישיב פתח את המכסה ותיקן את התקלה. "כמה אני חייבת לך?" שאלה האחות. "כלום", הוא אמר. "אבל אם את רוצה – תגידי פרק תהילים עבור חברי ואשתו, שיזכו סוף סוף לילדים".

היא הביטה בו בהשתאות. "אתה אדם טוב מאוד. לא פוגשים הרבה כאלה". הסיפור התפתח, והציעו להם להשתדך זה עם זה. הוא אומר: "אני מכונאי רכב פשוט, והיא אקדמאית. אבל היא ראתה את הלב" חצי שנה לאחר המאורע הם התחתנו. שנה אחרי החתונה, החבר שלו ואשתו נפקדו בבן. שנה אחר כך נולדו להם תאומים.

"כשאני חושב על זה", אומר אלישיב בדמעות, "אם לא הייתי עוצר את עצמי, אם לא הייתי שואל 'מה השליחות שלי כאן' – למה? כלום לא היה קורה. סברתי שאני בדרך לעבודה. אבל האמת? השם שלח אותי להיפגש עם אשתי. השם שלח אותי לעזור לחבר שלי לזכות בילדים".

מי מאיתנו יכול לדעת לאן מוביל מעשה טוב אחד? איזה עיכוב, איזו "טעות", איזה מצב שנראה לא מתוכנן – יכול להיות בדיוק השער שה' פתח לנו?

זה העומק של "לך לך" בחסידות: לך לעצמך האמיתי. לך לקשר שלך עם הקב"ה. משם תמצא את הכוח לשאול בכל רגע: מה השליחות שלי עכשיו?

יהודי אף פעם אינו תקוע (הרה"ח ר' שבתי סלביצקי)

פעם התקיים בדטרויט כנס בן מספר ימים מטעם ארגון נשי חב"ד. הכנס כלל הרצאות, שיחות, התוועדויות ורגעי התחזקות. ביום שישי, כשהגיע הזמן לשוב הביתה לניו יורק לקראת שבת, הגיעו הנשים לשדה התעופה – ושם חיכתה להן הודעה מדאיגה: "מצטערים, ירד שלג כבד. המטוס היחיד שטס משם לניו יורק אינו יכול להמריא". מאות נשים עומדות בשדה התעופה, והמחשבות רודפות: היכן נהיה בשבת? כיצד הבעלים שלנו יסתדרו בניו יורק? הלחץ באוויר היה מוחשי.

גברת פופק, העומדת בראש ארגון נשי חב"ד דאז, ניגשת לטלפון ציבורי ומתקשרת למזכירות הרבי. המזכיר, הרב בנימין קליין, מרים את השפופרת, והיא פורטת בדחיפות: "אנחנו תקועות (stuck) כאן בדטרויט. אני לא יודעת מה לעשות. איך נצא מכאן? יש רק מטוס אחד, והוא לא נוסע. מה נעשה?"

"תחכי על הקו", אומר הרב קליין, "אשאל את הרבי". היא ביקשה מכל הנשים שסביבה להביא במהירות עוד אסימונים, שנדרשו לשם קיום השיחה בטלפון הציבורי, שכן לא ידעה כמה זמן תארך השיחה.

לאחר כמה דקות חוזר הרב קליין לקו. "הרבי שואל", הוא אומר, "מה זאת אומרת 'סְטָאק'?". היא תמהה. הרי היא יודעת שהרבי דובר אנגלית מצוינת. "הרבי שואל מה זה סְטָאק?" היא חזרה בתמיהה. "כן", אישר ר' בנימין. היא התחילה להסביר: "סְטָאק זה... תקוע... ר' בנימין חייך: "את חושבת שהרבי לא יודע את פירוש המילה? הרבי אמר: 'א' איד איז קיינמאָל נישט סטאָק' – יהודי אף פעם אינו תקוע! הרבי הורה: 'תפתחו את המזוודות, תוציאו את נרות השבת שהבאתן, תחפשו יהודים בשדה התעופה. ליד שדה התעופה יש אוניברסיטה גדולה – שלחו לשם כמה מהנשים, שימצאו יהודים, שידברו איתם על שמירת שבת, על תורה ומצוות".

המסר היה ברור: עצם העובדה שאתן כאן, שירד שלג, שהמטוס לא נוסע – כל זה נועד משום שעליכן להיות כאן. זו לא "תקיעות". זה בדיוק המקום שלכן. והן עשו בדיוק כך: פתחו את המזוודות, הוציאו נרות שבת, חוברות, פרוספקטים – ויצאו לשדה התעופה ולאוניברסיטה. הן מצאו קבוצות של יהודים, דיברו, התחברו, הדליקו ניצוצות.

כעבור מספר שעות חזרו הנשים, ואז הגיעה הבשורה: "המטוס נוסע". מי שסיפרה את הסיפור הזה העידה: יש מספר משפחות שעד היום – עד היום – שומרות שבת בזכות אותה "תקיעות" בדטרויט. פעמים רבות, כשאני הולך ברחוב כאן באנטוורפן – לאחר שסיפרתי את הסיפור במקומות שונים – ניגשים אליי אנשים ואומרים: "א איד איז קיינמאל נישט סטאק" – יהודי אף פעם לא תקוע".

מדוע ? (הרה"ח ר' שבתי סלביצקי)

אספר לכם סיפור אישי שאירע לא מזמן.

אצלנו בבית חב"ד באנטוורפן קיים בית כנסת, מרכז קהילתי ואולם מרווח לשמחות. לפני זמן מה, בהיותי בבית חב"ד, מתקשר אליי יהודי יקר שאני מכיר ואומר בדאגה: "התקיימה אתמול שמחה באולם, ושכחתי את הטלית שלי. הגעתי לבית חב"ד וחיפשתי אותה בכל מקום אך לא מצאתי. יש מקום נוסף – המוזיאון – שייטכן שהשארתי בו את הטלית, אך הוא נעול, האם אוכל לבוא לחפשו שם?". "אין בעיה", אמרתי, "אתה יכול לבוא, אני פה".

הוא הגיע, פתחנו את הדלת, והטלית אכן הייתה שם. ואז, מבלי שתכננתי או התכוונתי, פתחתי את פי ואמרתי לו את הביאור החסידי הזה על הפסוק "א-ל י-א-ל י לְמָה עֲזָבְתָּנִי" – למה – מה התכלית הא-לוקית במצב הזה?

הדברים יצאו מפי כמעט באינסטינקט. הוא הקשיב, נהנה והלך לדרכו. כעבור זמן יצאתי מבית חב"ד לביתי, ובדרכי צלצל הטלפון הנייד שלי. זה היה אותו אדם.

"אני לא מפסיק לחשוב על זה", הוא אומר לי וההתרגשות ניכרת בקולו, "למה שכחתי את הטלית? ולמה דווקא במוזיאון – מקום שכמעט אף אחד לא נכנס אליו, שתמיד נעול? ולמה דווקא אתה הייתה שם? ומדוע בחרת לומר לי את הביאור על 'למה'? מה הקב"ה מסמן לי?". הוא המשיך: "ופתאום נזכרתי. לפני שנים ביקשת ממני עזרה למשפחה מסוימת שנוזקת לצדקה. הבנתי – זה הרמז! זו הכוונה! אני צריך לתת להם עכשיו. אני מגיע אליך הביתה להעביר סכום משמעותי עבורם", הוא אומר. "אל תטריח את עצמך", עניתי, "אני ממילא בדרך, אני נמצא בדיוק חמישה מטרים מביתך".

הוא יצא החוצה ומיד נפגשנו. יש כאן מסר עמוק שצריך לחדור ללבנו: "א-לי א-לי למה עֲזַבְתָּנִי" – למה? זו לא שאלה על מה שקרה, אלא מדוע זה קרה? מה הכוונה הא-לוקית? מה השליחות שמסתתרת כאן?

וזה המסר הנפלא של 'לך לך'. הקב"ה אומר לאברהם אבינו: "לך לך". לך אל עצמך. לך למען עצמך. בכל צעד וצעד, גם כשאינך מבין את התכלית, גם כשהדרך נסתרת – דע לך שאתה בדיוק במקום שבו אתה צריך להיות. לא "תקוע". לא אבוד. בדיוק במקום הנכון.